

Sjednocující pohled na supervizi v psychoterapii, část III:

Meta-hodnoty, meta-principy a meta-role vyplývající v supervizi v kontextu vztahu

C. Edward Watkins, Jr., Ph.D. Katedra psychologie, University of North Texas

ABSTRAKT

Pokud je sjednocení pátou cestou k integraci psychoterapie, jak se tato cesta odráží v supervizi? Jaké by mohly být základy supervize z pohledu sjednocené psychoterapie? Zatímco jednotící perspektiva psychoterapie je stále více diskutována (např. Henriques, 2017; Magnavita & Anchin, 2014), v oblasti supervize je tato diskuze zatím na začátku. V tomto třetím díle článku této supervizní série (viz Watkins, 2016a, 2016b, pro části I a II) se rozšiřuje téma o modelu Supervize v kontextu vztahu (CSRM). Účelem je podnítit hlubší diskusi o supervizi se všemi důsledky.

Klíčová slova: supervize, vztah, sjednocení, společné faktory, psychoterapie

Úvod

Zvýšení pozornosti k jednotné perspektivě byla prokázána v celé řadě oborů (např. biologická věda; Magnavita, 2006; Melchert, 2016) a jistě tomu tak je i v psychoterapii — je to patrné i na rostoucím počtu unifikačních vizí, které jsou navrhovány poslední desetiletí (např. Henriques, 2017; Henriques & Stout, 2012; Magnavita & Anchin, 2014; Marquis & Elliott, 2015; Tryon, 2016). Sjednocení bylo dokonce identifikováno jako a pátá cesta k integraci psychoterapie (Critchfield, Mackaronis a Benjamin, 2017).

Ale co supervize psychoterapie? Praktikování psychoterapie založené na sjednocení by byla nejlépe podporovaná i takto orientovanou supervizí. Moc často se nezmiňují ani společné obecné faktory supervize (Bernard & Goodyear, 2014). Dle Watkinse všechny systémy supervize vychází z jednotné základny, kde je společné jádro vztahové, přičemž intervenční faktory posouvají veškeré supervizní praktiky vpřed (Watkins, 2017a, 2017b). Supervizoři sledují úkoly a cíle v navázaném vztahu, aby supervidovaný učinil kýžené změny. Cokoli se udělá v supervizi, bez ohledu na to, jaký systém supervize máme, tyto základní náležitosti jsou sjednocující prvek. Tento článek nabízí rozšíření sjednocujícího pohledu a přístupu CSRM.

Model supervize v kontextu vztahu (CSRM): Shrnutí

Základy CSRM

Vztahové spojení, očekávání nebo cíle a činnost supervizora je v CSRM založen na dvou základních předpokladech: (a) vztah supervidovaný-supervizor, který je základní při podněcování změny u supervidovaného; (b) obecné intervence a faktory (např. poskytování zpětné vazby), které jsou nutné ke změně procesu u supervidovaného.

Vazba, cesty a výsledky. CSRM poskytuje vysvětlení procesu změny u supervidovaného. Rozhodujícími proměnnými jsou: a) vazba mezi supervizorem a supervidovaným, (b) tři vztahové cesty, které přispívají ke změně procesu supervidovaného.

Tyto cesty vztahu jsou: (a) skutečný vztah mezi supervizorem a supervidovaným (zdůraznění profesní sounáležitosti, sociální propojení a attachment); b) supervizorovo očekávání od supervize; a c) zapojení supervidovaného do procesu učení. Když pouto a cesty budou fungovat ve shodě, u supervidovaného se dostaví výsledek: (a) snížení úzkosti a studu a pochybování o sobě; (b) lepší kvalitu terapeutické praxe. Supervizoři tedy přispívají k pozitivnímu dopadu na pacienta.

Vložené proměnné. Tři další vložené proměnné také kritické pro CSRM jsou: přítomnost, věrnost a přizpůsobení. Přítomnost a věrnost, vztahující se na supervizora a supervidovaného, jsou ekvivalentní k přítomnosti a věrnosti v terapeutickém vztahu (viz Watkins, 2017b; Watkins, Davis, Love a Callahan, 2016; srov. Schneider, 2015; Wampold, 2015). Přítomnost supervizora znamená být celým svým já v setkání supervizor-supervidovaný na mnoha úrovních (např. fyzicky, emocionálně); to pokládá základ pro spojení a vztah. Věrnost se vztahuje k víře v účinnost supervize a zahrnuje jak přesvědčení, tak i motivaci. Přizpůsobení má za cíl sladit supervizi s potřebami supervidovaného (např. kulturně, vztahově). Supervidovaní si pochopitelně přinášejí různé zázemí, zkušenosti, kompetence a osobnostní rysy, na co musí supervizor brát ohled.

CSRM jako sjednocující teoretická kotva. Celá řada společných rysů jsou přítomny ve všech supervizích. Ale společné rysy samotné nestačí. Postrádají teoretické ukotvení (srov. Wampold, 2015, 2017). CSRM je prezentován jako kontrolní prostředek: teorií řízený model sloužící k ukotvení smysluplných společných rysů.

Co nevíme. Do jaké míry mohou hlavní faktory CSRM – vztah ve supervizi, skutečný vztah jedinců, očekávání, intervence a proces učení – skutečně provést stimulační změnu supervidovaného? Podle Lamberta (2013) jsou navrženy procentuálně faktory, které vedou ke změně u supervidovaného: osobnost supervidovaného/životní faktory (např. stupeň motivace, otevřenost) – 40%, společné vztahové faktory – 30%; očekávání a intervence - 30%.

Model supervize v kontextu vztahu: Rozpracování a rozšíření

Nyní se zaměřujeme na supervizní vztah jako činitele změny.

System, vztah, hybatel a společenství

Supervizní triáda. Supervize je vlastně trojrozměrný proces – vztahová triáda sestávající se ze supervidovaného, supervizora a pacienta. Dopad je buď přímý nebo nepřímý. Přímý vliv je v případě

supervizor/supervidovaný a supervidovaný/pacient. Nepřímý dopad zahrnuje supervizora/pacienta a je zprostředkován prostřednictvím supervidovaného (např. prostřednictvím paralelního procesu). Systémová triáda je uznána více než půl století (Fleming & Benedek, 1966). Na druhou stranu systémový pohled, že psychologie každého účastníka triády má potenciální důsledky pro supervizi, je mnohem novější realitou (Watkins & Milne, 2014a). The CSRM uznává supervizní triádu, ale klade prvořadý důraz na diadický vztah supervizor-supervidovaný.

Vztah supervizor – supervidovaný. Všechny přístupy supervize identifikují vztah supervidovaný-supervizor jako svrchovaně významné pro vytvoření nebo přerušování procesu a výsledku supervize. Z různých komponent vztahu (např. skutečný nebo osobní vztah, konfigurace přenos-protipřenosi; Watkins, 2015) spojenectví je možná hlavní proměnná supervize (Watkins, 2014b; Watkins & Scaturro, 2013). Výzkum, zahrnující asi 50 studií silně podpořil sílu aliance v supervizi (Inman et al., 2014; Watkins, 2014a).

Hybatel. Hybatel znamená být samostatný, diferencovaný jedinec, rozvíjející smysl pro individualizovanou osobnost. Supervizoři usilují o rozvoj hybatele uvnitř supervidovaného k podpoře rozvoje identity terapeuta nebo ke kultivaci jeho smyslu v práci terapeuta. Identita terapeuta je již dlouho uznávána jako velmi důležitý faktor ve všech perspektivách supervize (např. Chessick, 1971; Ecklar-Hart, 1987; Ford, 1963; Klein, Bernard a Schermer, 2011; McNeill & Stoltenberg, 2016; Orlinsky & Ronnestad, 2005; Ronnestad & Skovholt, 2013; Skovholt & Ronnestad, 2003; Watkins, 2012b). Já (self) jako terapeut je svou povahou mnohostranné a skládá se z nejméně šesti složek: a) autentické já (rozvíjející se schopnost být autentický, opravdový v léčbě); (b) reflexní já (schopnost používat odpovídající sebereflexi/hodnocení jako vzdělávací nástroj); (c) zmocněné a zmocňující já (naučit se řídit a rozumět své terapeutické síle); (d) vnímavé já (naučit se používat strukturu a přiměřeným zásahům); e) terapeutické já (rozvíjení schopnosti používat já v procesu léčby); a (f) uzdravující já (rozvoj důvěry a přesvědčení o příspěvku na léčbu).

Společenství. Společenství je sounáležitost k většímu celku. Supervizor a supervidovaný vytvářejí vztahové pouto, spojují se ve společenství, spolupracují na stimulaci zlepšení pacienta. Postaveno na jejich pokračující spolupráci, je vztah supervizor-supervidovaný základním propojením.

Meta-hodnoty, Meta-Principy a Meta-role

Existuje pět metahodnot, které jsou základem psychoterapeutické supervize. Metaprincipy a metarole korespondují s každou hodnotou a vyvolávají proces. Tyto metahodnoty, metaprincipy a metarole přispívají k základu CSRM jako sjednocujícího pohledu na supervizi.

Meta-hodnoty. Hodnotu lze definovat jako „trvalé přesvědčení, že určitý způsob chování nebo konečný stav existence je osobně nebo společensky výhodnější“ (Rokeach, 1973, s. 5). Stejně jako psychoterapie i supervize je zasazena do systému hodnot (Hess, Hess, & Hess, 2008): „supervizor je profesionál nabitý hodnotami ze sociální zkušenosti, kdy supervize pomáhá při kultivaci jiných profesionálů a integraci profesionálních hodnot do jejich vlastního rozvíjejícího se já jako terapeuta...“ (Dunn, Callahan, Farnsworth, & Watkins, 2017, p. 203).

Metahodnoty odkazují na nadřazené hodnoty, které poskytují celkový rámec. Pro jednotící model je navrhováno 5 metahodnot: významné hodnocení, trvalá věrnost, vztahová výsada, akomodace naladění a vývojový vzestup (srov. Watkins et al., 2014).

Významné hodnocení. Významné hodnocení, snaha být precizní, je zásadní a velmi významná metahodnota. To se odráží například v tom, s jakou hrdostí supervizor nahlíží na supervizní hodinu a cítí pocit úcty a úžasu nad jeho generativní a regenerační silou a potenciálem. Tam, kde je přítomno významné hodnocení, je pozitivní a efektivní dopad daleko reálnější.

Trvalá věrnost. Trvalá věrnost zahrnuje být plně loajální a věrný k supervizi a k vývoji supervize. Jde o to se neustále zlepšovat podporou růstu a vzdělávání. Být supervizorem je proces celoživotního učení (srov. Watkins, 2012a). Prodchnut trvalou věrností jsou supervizoři nadšení pro supervizi a věrní superviznímu sebezdokonalování.

Vztahové privilegium. Vztahové privilegium sebou nese udělení nejvyšší úcty ke vztahu a lze považovat za důvěrně posvátné. Vztah supervizor – supervidovaný výrazně přispívá k úspěchu supervize (nebo k jejímu nedostatku). I z výzkumů je patrný velký potenciál vztahu a jeho následného dopadu na úspěch supervize (Inman et al., 2014; Watkins, 2014a, 2014b). Supervizor by měl považovat důvěru ve vztahu za posvátnou a zacházet s ní jako s takovou v průběhu supervize. (např. Ellis a kol., 2015, 2016).

Přizpůsobení naladění. Jako terapeutická léčba v ideálním případě je přizpůsobena tak, aby nejlépe odpovídala potřebám pacienta, stejně tak i supervize. Supervizor se snaží přizpůsobit supervizi tak, aby co nejlépe odpovídala vzdělávacím potřebám supervidovaných (srov. Norcross & Halgin, 1997; Norcross & Popple, 2017). Přizpůsobení není statické. Je to metahodnota změny a pohybu. Jak se mění vzdělávací potřeby supervidovaných, měníme odpovídajícím způsobem také reakci odrážející se v supervizi. Například začínající supervidovaní mohou obecně těžit z větší struktury a instrukcí ve směřování. U pokročilých supervidovaných jde potřeba struktury a směřování do pozadí a na místě je třeba upevňovat své Já jako terapeut (McNeill & Stoltenberg, 2016; Ronnestad & Skovholt, 2013).

Vývojový vzestup. Supervizoři mají vnímat vývoj jako za posvátný. Supervize je ve svém jádru o učení a růstu supervidovaného (Simpson-Southward, Waller a Hardy, 2017; Watkins, Davis a Callahan, 2018; Wilsone, Davies a Weatherhead, 2016).

Meta-Principy. Princip je vyhrazen pro úroveň ve specifickém modelu, zatímco metaprincip odkazuje na obecné procesy. I když to není zdaleka vyčerpávající, je navrženo 10 takových zásad CSRSM, které korespondují s metahodnotami a metarolemi (viz Tabulka 2).

Metahodnoty v supervizi	Metaprincipy v supervizi	Metarole supervizora	CSRSM faktory/procesy
Významné hodnocení	Když je supervizi přiznána nejvyšší hodnota, mají supervizoři nejlepší pozici, aby mohli zvýhodnit a posouvat všechny aspekty učení supervidovaných a zlepšování pacienta.	Mistr	Přítomnost a věrnost
Trvalá věrnost	Když jsou supervizoři věrní projektu rozvoje supervizorů, mají stále větší sklon zapojit se do úsilí o rozvoj jiných	Strážce a správce	Věrnost

	<p>supervizorů, aby se lépe vybavili se na supervizi.</p>		
Vztahové privilegium	<p>Když se supervizoři chovají k supervidovaným empatickým způsobem, zaujmou postoj přijetí a respektu a prokazují otevřenost, flexibilitu a trpělivost, rozvoj spojení, je konsolidace usnadněna a je pravděpodobnější v praxi.</p> <p>Když je vytvořena a udržována silná a spolupracující pracovní aliance supervizor-supervidovaný, může být proces výsledku supervize ovlivňován stále příznivěji.</p> <p>Zkušenosti se supervizí se pravděpodobně posílí tam, kde existuje pozitivní skutečný vztah mezi supervizorem a supervidovaným.</p> <p>Supervize bude pravděpodobně nejpřínosnější, když budou očekávání supervizora a supervidovaného transparentní a budou použity k vyvíjení procesu supervize.</p>	Svědék	Věrnost, skutečný vztah a očekávání
Přizpůsobení naladění	<p>Učení supervidovaných se bude stále vyvíjet, když supervizoři budou vytvářet posilující učební prostor.</p> <p>Učení supervidovaných se pravděpodobně maximalizuje, když supervizoři přizpůsobí supervizi tak, aby odpovídala vyvíjejícím se vzdělávacím</p>	Vitalizér	Intervence, vzdělávání, schopnost sebereflexe v supervizi

	potřebám supervidovaných.		
Vývojový vzestup	<p>Tam, kde je rozvoj terapeuta považován za vysoce ceněný a upřednostňovaný jako vůdčí étos supervize, je proces rozvoje terapeuta pravděpodobně zvýhodněn a optimalizován.</p> <p>Rozvoj supervidovaných je s největší pravděpodobností usnadněn, když supervizoři rozvíjejí vizi svých supervidovaných jako terapeutů.</p>	Vizionář	Přizpůsobení, spojení, očekávání

Meta-role. Role může být definována jako „funkce, kterou někdo přebírá“ (Guralnick, 1972, str. 1233). Mezi běžné role supervizora patří: kouč, učitel/vychovatel, poradce/ terapeut, konzultant, manažer a kolega (Hess, 2011; Watkins, 2017a). Ale metarole si představme jako zahrnující širší předpokládané supervizní funkce. Pro CSRM je navrženo pět takových supervizích metarolí.

Mistr. Supervizoři jsou v ideálním případě vždy mistry supervize jako celku, jeho nejmocnější a nejsrdčejší obránci, podporovatelé a velvyslanci. Snaží se co neširěji fungovat ve všech záležitostech, což umožňuje posílit základy a implementaci role v supervizi.

Strážce a správce. Supervizoři v ideálním případě jsou vždy strážci a správci supervize, jeho nejmocnější a nejsrdčejší ochránci, správci, manažeři a strážci. Supervize je považována za zásluhou činnost. Má se dbát na uchování její cti a bezpečí.

Svědka. Supervizoři jsou svědci, aby sledovali odvíjející se cestu terapeuta v procesu rozvoje. Konstruktivně sdílí situaci s našimi supervidovanými a podporují a provází terapeuta v nejnáročnějším úsilí.

Vitalizér. Supervizoři jsou v ideálním případě vitalizátoři, snaží se poskytovat oživující vzdělávací zkušenosti, které na každém kroku podněcují rozvoj supervidovaných. Přední vzdělávací mise je mobilizovat, energizovat a potencovat supervidované v učení. Supervizoři by měli a) soustavně stimulovat reflektivní zpracování a reflektivní seberozvoj u supervidovaných a (b) pozitivně provokovat rozšíření jejich schopnosti mentalizace nebo smysluplné konceptualizace.

Vizionář. Supervizor by měl být schopen vidět, kým může supervidovaný být, kým se může stát v rámci své praxe terapeuta. Měl by se snažit rozvíjet supervizi, která navždy promění tuto možnost ve skutečnost.

Závěr

Koncepční potřebuje empirické. Zdá se, že systematické studium je dalším potřebným krokem ve vývoji CSRM. CSRM je významně zkoumatelný model. Některé jeho součásti byly empiricky potvrzeny (např. spojenectví), zatímco ostatní (např. skutečný vztah) se teprve nyní začínají studovat (viz Calvert, Crowe a Grenyer, 2017). Potřebujeme zkoumat nejen součásti modelu, ale i jeho navrhované ovlivnění a také proměnné vztahy (např. pomocí modelování strukturních rovnic). Rozvoj však zůstává prvořadým zájmem. Empirická práce je nezbytná pro rozvoj modelu.

Zdroj: Journal of Unified Psychotherapy and Clinical Science Volume 5, Number 1; 2018